

ХАБЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

**МУУС УСТАР 27 КЧНЭ-САХА
РЕСПУБЛИКАТЫН КЧНЭ**

КОРЕЯ. Муус устар 24 күнүгөр Президент тор Борисов салалыгынаах официалый депутии Корей Республикагытн Сеул куоратыр тийида. Кипиллери Ингол аэропортка Корей Республикагытар Россия посолу Константин Влукон көрүстө Айан сылаа-сорута – Саха трийи инвестиционнай кыларын билгиппирит, Корей Республикагытн кытта экономикаый бийлиги бөрүлөтүү буолар Делегацияга СР экиминистрлэргөтүн бөрсөсөдөгүлэтин бастаытубуйааччы Алексей Стручков, СР тас сибээс министри Валерий Максимов, предпринимательствог, туризм сайдыытытн уопут дьарык-ах буолуу министри Екатерина Коржаницын, МК Азмисов аатынан Хотугулуу-Ийигити федералнай университет ректора Евгений Михайлова, Саха кырийн Согуруу оттуун сайын-рыа Корпорациягытн" ААО, "Туймаада-фит" ААО, "Республикагаагы инвестици-оннай хаппаалына" ААО, "ТеоПромАйытн"

ХЭТ салбардагч илэрэлтүүдийг үзвэл:

ДФО. Мунд устар 25 күнүгөр, РФ Президентин Дыймай Восток республиктар боло-мучуйалаах боржотбилгал Виктор Ишан-дойду Президентин кытта корсунуугун түмүгүнэн полпред ашаратын үлүнгетерин кытта мушых кытта. Виктор Ишанев солбуу-аччыларга, полпред көмөлөшөөчүлөргө, де-партамент салаааччыларыгар кээк сорууда-тары бирерд.

ДЬОКУУСКАЙ. СР-ын тѳа хаһаайчлалтаар минѳстерствота ийтингээрбитимѳ, сѳѳ бастимѳ кварталыгар республикага уожайма 269 бѳрѳ булгаамымѳ, ол ийнгѳр 11 км-ады салпыннан сылдѳан олжбугтѳр. Тустѳах минѳр чѳмэлѳн, таба олүртѳ ааспѳт сѳмѳ тѳнтѳтѳхѳ 2,3%-нан ачаабит. Булуи, Кѳбѳсий, Томпо, Мусѳа уолѳа Эжѳн-Бѳтангай улүүс-тарыгар адьѳрѳ кѳмѳл таба үѳрүтѳр түспүт түбѳтѳтѳ хѳсѳбѳт.

ХАРЧЫ СУТТЭ

Муус устар 18 күнүсүр Хатышынанын элэтин олжтоор гр. Д-тан 1926 сыллаах төрүөх гр. К. 120 тыһ. солк. харчыга сулгуһун туһунан өһөһүнэринэн киирдэ. Бу түбэлтэ анал жоокскалатурунай дыйалары тийиһинэ Муус устар 19 күнүсүр Чурапчы нэһилиэгин олжтоор гр. II-тан ити иннинээн түүт аан күлүүһүн алдьатан биллибэт киһи киһи дэһилгитэн 5 тыһ. солк. уоран тахсыбыгын туһунан өһөһүнэрдэ.

МАССЫНА КУЛУУҢУН УОРДУЛАР

Муус устар 18 күнүттөрү Ф. киши бортондой
УАЗ массынатыттан кулүүнэ сүлүтүн
туһууан биллэрди. Дьыаланы уаастондой
үтөтөр.

ДОКУМЕНТАРЫН СҮТЭРЛЭ

Муус устар 18 күндүгүр Чурапчы элбизинин оюктоңор тр К киин ойорун паспор, байытат паспор, маскыла ыгыт бирабын дастабырыдыпата, онтон да аттыг донкужуоптара сулпугун ийишкертте.

ДЫМКИ УОРУУ

Муус устар 19 күнүтэр Кындыл олохтооктор. М. дыкынтан биллибэт киһи түнүгү алытан ларыгы (!) уонна эрэһинэ

сиппэмэны тутан таҕыста. Бу маллар туохха
наада буолбуттарыны сиппэмэбэтэллэр
быһаарыахтара.

ОРОЙГО – ХАРЛАҒАҢЫНАН

Муус устар 21 күнүгэр Мугудайга 1979 сыллаах торуох гр. В. гр. III-шү хардаһынан төбөрү охсон бааһырта. Буруйдаах сөптөөх мистрага тардылтыына.

ЭМТЭН СУН ҮРҮҮ БЭЛЭГЭТЭННЭ

Эмнэ Мугудайга муус устар 21 күнүгээр 1983 сыллаах төрүүх г.р. Т. эмтэн сүхүрөн олохтоох балдынааг үлдээрчигээ.

ОБОЗНАЧЕНИЯ

Муус устар 23 күндүр хирургическай отделениелер Чуманьгтан 1,5 эр саастах враччан Ф. элги үгүс чааһын иттиг сиктеп киллериинча. Бу дыала силлестийэр гадыйар.

Муус устар 18 күнүттөн 25 күнүгөр дээрн
болдооххо кыра күлүгөннээһин уолна
мылциян үлэһиттэрингэр ороһоннуу иһин 8
кйин, общественинай мээстэрэ арылы иснт
туруктуох сыйдыны иһин, 51 кйин
и.уһуурунай чааска арылыһаһылар.

Пресс-киш.

Сэрээх дьаһал

ҮӨРЭММИТ КЪҤАБЫТ ҮБҮЛҮӨИЭ

Сотгутаабыгта Мьлгдвдзайн
бөхүүлэгэр Социалистический
Улс Геройа, аатырбыт сыгыһыт
Р. И. Константинов аатын Амма
орто оскулатын 80 сыллаах
үүбүлүөйүн бэлэтиир дьоро
күнүгэр бүлгүн аастылар.

Үгүйлүй үерүүтэ-мүүтэ үтэс
буудбут тэрэһинэн-Р. И. Кон-
стантинов пааматаньһантар тир-
лида уурууттан савалһана. Сал-
һын үөрүүлэх лийһейка, "Кы-
туокһалар көрсүүһүлэр" дийн
окууһа нурууһанһара бүтүнүгү
үөрөнччүһүлэр кытары
көрсүүһүлэр, "Сүтэн биэрбэт
өйдөбүл" дийн кытукһантар бой-
алһан кыһанһарын салһааччы-
һарын, үөрөнчтү учууһалһарын
кытары көрсүүһэр ахһын урууһа-
ра кытукһанһалар.

Болтуурдаагы сыванын кинистор ыгышыбын быраанын аякыктаары бизчэр араас кэмнэри үлэһэбит директорлар оскуолабыт ытык бэлэстэн куоратчы таһаарар болтуурдаах түһүнэригизин сарылан. Сааланы тобус-торору олорбут, ону таһыан фойега кытта тоһуорустут ытык маныһалдыгытарбын 64 үөрө-лөччү кыгытыгыт уодаттар хорди-нан тоһуурудаах кээхсэстэ

Бирдэһиһиһыкка нэхиллээктэҥ ыһаатын сирданталаах сарсыгытыын туһунат ойдорун-санааларын, билиилэрин-көрүүлэрин бүтүһүүгүн уурбут, үлүскэннэх үлэтинтэн хамнастарынан, уурабаат дьуурдарынан-дьукүүрдэригэн үтүө холобур буолбут, доһ-сарты махталы ылхыт, араас кэмгэ билиги оскуулабыгытар үлэлээбит директордар, занучгар, учууталлар кепты-ыны мыйытан.

Испитник, күндүгү саапыр араас сымдардаары выпускниктарбыз кален ытык жааны маалыматтарын буушлудар. Кинилэр ишпит-үөрөнгит оculosоларыгар ишпит-иһирэх зурдаларын эти-лэр, бөлөктөрүн туттардылар. Би-ри да кабинет кутушккэ фото-аппараттан, экрантан, прин-териттан сарлаан проекторлар, ноутбуктар, компьютерлар, сым-нагис микроболитер тийиз бөлөк өтөрөлүөр үдүккөччилэр, учуу-талар махнабыт муһура сүөх.

Үөрүүдэх бэлхэмтэ-майгта үрдүк таһарылмаахтык үлэли сыллар учууталлар наараада-
лар тугтулар. Математика учуу-
тала В. М. Сысолтнина, эбиг
үөрэхтэһигин учуутала М. П. Поло-
ваз «Саха Республикатын
үөрүгиритин туйгуна» үрдүк аат
ириллэнэ. Ор кэмтэ үтүө суоба-
стаахтык, үрдүк таһарылмаах-
тык начальнай малаас учууталы-
нын үлэһэбиг С. В. Константинова
«Учууталлар учууталлара» бөмү-
тоттаах бөлүгүн наараадалыт.
Сингон да атын оқуулабыт кизин
туттар, тарбахха баттанар
үлэһиттэра СР Үөрэгин, Тымал
хаһаайсыбатын министертво-
ларин Бөмүтүнүгй граммота-
рын, Махтал сурустариыт, Чу-
рапчы улуукун дьаһалтатын,
Үөрэгин управлениитин граммо-
тарариан бэлэһитинитир Оқуула
Бөмүтүн кимизитир килэрил-
лэбигтарин туһунан дастабыры-
ныааны кизин туттар ветеран-
учууталларбыт тугтулар. Олор
эстэритир РСФСР Норуотун
үөрүгиритин туйгуна, Үөрөхсөн-

"хэлэр, бичлэгнэлдэриг учуутал" болно хайгайхыг, туйсун катедриллах цууча тыйн уонна литератарын учуутала А. П. Петрова, СР үөрэдиритийн туйгуна, сый айы бэрилээр Сидорогтар Грантарын олохтооспут погечителбиг, оскуолабиг библотекара Е. Д. Сидорова бааллар.

Оскуула 80 сылтаах үбүлүбүдүн сибээстээн выпускниктар Бочуоттарын киинигэ олохтонно. Киингэр килериллэн кеткэн туттар выпускниктарыбытгар түөскэ кэллилэр ойдобул баһилар, туттарыы бырааһыннык биэр үтүр түгүлүнн буолла. Бу киингэр бастакынан кирибит дыоннор историктар Ая дойду сэрэгин кыттылыһар, Албан Аат 3-с степенээх, Ая дойду сэрэгин 1-кы степенээх орденнарын кавалера, П. А. Ойуунускай аатынан Государственной биримээт лауреата, СР Президентин Графин хаһаайына И. М. Павлов, РФ народнай худуһунга, П. А. Ойуунускай аатынан Государственной биримээт лауреата, СР Президентин Графин хаһаайына А. П. Музалов, "Сабизкай арман туйгуна", Хоту көһөрүлүү кыттылыһар, "Уранчы улууһун Бочуоттаах гражданина И. И. Яковлев, педагогическай наука кандидата, СР норуотун үөрэтиринин үтүөлээх үлэһитэ М. Д. Гермогенова, Чечня сэрэгин кыттылыһар Т. С. Максимов (бойобуой сородура толоро сыдыан абыгэ), педагогическай наука кандидата, СР үөрэтиринин туйгуна, педагогическай институт директорын солбуйааччы Л. С. Ядрихинская, ур. д. а. ааттылыһат.

Өр кыргыз оскуулабыгы үлктин-
хамнаанын салаанын олорбут.
сигилчилердин үлктин ишчиле-
кенин димдун-сиргенин махтангы
ыбыгы ыгык-мааны димдугулар
"Богуоттаах директор" уюна
"Богуоттаах залуу" дини наараала-
лар туттарылышынар. "Богуот-
таах директор" үрдүк аат Дмие-
рий Павлович Чесобутова, Егор
Афанасьевич Смирновска, "Бо-
гуоттаах залуу" аат Муза Михай-
ловна Васильева, Мария Семен-
овна Иванова итириллэр.

Калбит ыалдыгтарбытын огуолабыт үөрөнкөчүлөрү ырыанан, үгүкүүнөтүрдүктүлөр. Саха дьоно барыта собулгүр ырыаһыгтарбыт Анастасия Готонцева уонна бэйэбит ытүсүккүтүт В. Н. Романова-Чыскаырай кыгытыылаах улахан кккцккккк буюла.

Бырааһынныкы иккис күнүтөр
Амма өрүскэ кыһынны атаарыны
поруту күүлэйэ төрөлүннэ. Бил-
дэһиттар укина олохтоохтор кыһа
хоһуйска дэри араас көрдөөх оон-
нууларга кытыһыннылар, сыһарган
сырылаатылар, кытокка хангыла-
атылар, Амма өрүс ыраа-
дыктан ууттар купалына сы-
рыттылар.

Үбүлүөйбүт үрдүк тэрээнин-
нээхтик барбыгыгар ыһуускип-
тарбыгыгар, араас кэмнэ үлэмэ-
бит учуулаларбыгыгар, бүгүнтү
үөрөнө сыйдыар үөрэнэччилэрби-
тир махтабыгыгар эмгэлибит.

И. ЗАВОЛОЦКАЯ.
СР үөрэжирингийн туйгуу,
РФ уонсай үөрэхтээһинин
Бочуоттаах үлэһитэ

[illegible]

2007 сэл эрхүүнүтэй УСХ-и
тын хайнаагчид хайнаагчид
үргэлжлэн 2010 сэл эрхүүнүтэй
үргэлжлэн 2010 сэл эрхүүнүтэй
үргэлжлэн 2010 сэл эрхүүнүтэй

нэрбэр учаастагым 2002-2003
снхларга - явган степенээрх дипло-
мууд, 2004 с. "Бастай ветерина-
рийн учаастак" аагын, 2005 с.
бастай мөстө ийн грамотан,
2006 с. грамотан наараалалым-
мта.

"Коммунистический улс удар-
шга" болжж, хас да тогтл Рое-
сия, Саха Республикатын Тыатан
хааайктыбатын министрство-
ларын грамоталарын, Востери-
нар департаментын Вочугунай
грамотан, БРСЛКС КК "Пы-
тэжика эдэр парескы" дэн бо-
рунка болжж, "Сах эирин ты-
атан хааайктыбатын востери-
на" болжж, "Чурагт улууну"
тэриилбигэ 75 снла болжж,
ССКР райкомун, райсовет испол-
комун Вочугунай грамоталарын,
с. д. а. наараалалымтм.

Хас да тогтл партийнай конфе-
ренцияларга делегаттын снды-
быгыт, комсомол путевкатын
Ветеринар сннамтм. Учн

на этом Иркутской, Красноярской, Воронежской областях, фелетивалы сывдидыбтым. Спортхайларга, чечени атлетикара, мас тардыгытыр каттыны ысыт мотездиритинг, трамоларынан парралатылмышым.

Уэлээр 38 сылым устата ирбин бийлыларбар куус-кумо буслуб ветеринарая специалисттарга, ветуправлением начальнистарбар, колледжларбар барда махтал тыпарлы тюрдобим.

Д.Б.АНДРОСОВА

ута тодлулбут нэмж уул-
лан чалбах, бидэраан,
нагиро буолан тахсаалар.
Ким дагын буруйга, сэмээр
тэрдэһэһыта иһиллэбэт.
Ити биэр эрэ хөлөбүр.

Госавтоинспекция ир-
дэбисин сэтэ туһамат дин
санаһыбын. Төр эрэ суолга
тахсар саахаллар итирик
суоллар буруйтуулан
ототуулаалар. Оһолтаха-
рын кууһунукэ, арыһаны
кыратык да иһег сууһар-
дары тохототон соһтоох
дьаһаһы ылан истахкэ,
дин-оһол арыһаһа эрэ буол-
бат дуо?

Билигин ким барыта
уорактаах, ойдоох-санаа-
лаах. Сирэ-туому кэнээч-
чилэри кытта кылаан-
тык киксэтиһэр кэм-кэр-
ди кэлэһинэр, бирадны-
тын туһаны, баарлатын
билэринэ.

Иван Михайлович
ПАВЛОВ,
Аҕа дойду сэримтин
ветерана, халыат общес-
твеннай мораторий кэстэ

Кэлсиэхпин баҕарабын

ЫАЛЛАР, ТУОХ КЭПСЭЭН?

Эг-хаан оттугун чөлөөт, дэ-
гнээр хаанаар спортомен, очго-
лорго "сөөрхсөгөрлөх" дээн аа-
гиллар хаасаа сулууспар түбс-
цата Бу Зейбайкастай байлдан-
най унууруука, хайа бийлгыар
хүснэж сытар байлалтай хаас.
Манна элбэх саха улаа сулуус-
лаагыт. Кистэлэнтин бийлгыт-
най хаастарытар оройгара сүрд-
эх адыр үнү. Үйн аагара кэм аа-
сгыттын кэннэ, бийлгит сир
үрүдүр ишнэи да сатаан кистэ-
лэ кэм кэлэ дөйлдэр. Онон ол
"сөөрхсөгөрлөх" тугу гымал-
тарын сулургу сөгүсүк кэпсө-
төө мунгык эбиг: кынатгаах
райагытар харабылгыр, суу-
йр-сотор, бэлкэ туруорар ан-
лаах байлалтай хаас. Соготх ра-
нага Ныо-Йорк куораты ку-
лаар отторор кынатгаах дөйлдэр
эбиг уошаа байлалтай кистэлэн
төрүдүлэхтэи суога дээн хаа би-
рдэн салмаанка кэжтэ суруука
идеи бейлалгыттар. Дөнноругар
бейлалгыттар, «уолбүт штаб суруу-
сун» дээн эбиг.

Сир үрдүгтөн ханан баара
бишлэгт, дүрлэг нин илгээр кю-
тэмтэй биш ракетара 200 салла-
т сулгуусталыра, онгон эрхлэ-
ра 40-ча кийн Сир үрдүгэр
таһааран турорууллар устало-
кыга отунан-маһынш хажхала-
нышан, баара кюстүбүт буолара.
Бу маһын оёо "головастиктар",
дүн ааттыһылар эбит Ханыха
голоналлах ракета буолара
ойдолор буоллара дик Минэ-
Хангаластан БС.Кыгчан, НР.Тэ-
мфеев, Покровскийтан В.И.Кай-
сип, Алтайтан А.Д.Дуденко, Му-
оматтан Ф.С.Полковик,
Өлүкүмүттан А.Ф. Тезилах,
Нурбаттан П.Н.Степанов, Том-
ский куораттан В.И.Харламов,
Орто Халымааттан И.В.Визово-
ров, Чуралчыгтан В.И.Чевкина.

Кварбегт малдлыг итгэлтэй хайгуулахыг дэмжихээр үлс кур-
дук "туох да суох" дээн хардиралтай. Ой эрээрийг эмхэтгэн нэгтгэх
уруукуу өгтүгээр илгээгээрхэн-билгээгээрхэн, туох эрх сонгуу бил-
гийн...

Мутуудайга ахсыг кылаас сага аһылдан орто оскуула статустайн эрдэйнх, оройуон нэһиликтэриттэн элбэх оройу хомуйан, итин ахсыг кылааныг ассыттарга. Оһио үөрөһөнн ороһолотон бэһилтин Маршаллаһын бөһүөлэтин арбаа өттүтэр ыһахастар сир үрдүккөһи түмүккэ итин кэһи мэл буолан, дыа-уот төрөһөн оһороллор. Уол оскуула кэһилтэн колхуһуһар үлэһин сүддэн Советскай Армия кэһилтэр ыһаһарыһан суудуһаһа барыта.

ров оди. бивртэ сулууснадаабыт-

Көксир кайыбын даягы-
най устаноккаларга, ол расета ба-
стакы ступеньлар бар туурт
даягылай механиккабыта.
Ишине ступень-ууна турар, ош-
ночөгөн, даягы ууна салмак уу-
нанын короллор-кестерин ошот.
Установка отсегын ишпирини
ыраасталдылар. Выпр салмаат
Нурба уула Колондизинков, уста-
новка ишпир утуун хаалы, сар-
дана ышын, тийиз тууун хаалы-
тылар ишпирини герой ол уулу
дойдуугу тийиздизинга.

Аан дугдуу Ш-с сиринтэн тар-
да сымтат Куба кривинхтар 10
хонустаах бойбууой дууһууруу-
тубага ралота голокитаты иел-
ниши турбуттар. Хата селтон "Н.С.
Хрущев утуотунзи кризистэн
тахсыбыллыт" дээн сүрүлдиар.

Саллаат уол баярда Казак-
станта, очулорго Тюрктам дик-
тааттанар Байконурга ракетта
боруубалар дикт тийэр сынды-
бытта. Ол эрэри боруубаллаба-
тахтар аа. Ракетта тийбэр талы-
сканы ыраах Украинага Днепр-
петровскый куоранга онгоролор
эбит, аны уолбут онтон талыска
аарда тийбэр суолунан бара сын-
дыбытта эми баар.

Салхаттар илгэн кэмээр-
гэр чуталышан калга да берар сыр
суох буолан, хайага тахсаллар.
Уолбут хаартыскара түһэрэ
үөрүйэх буолан ол кэмээрэ ха-
артыска алдох. Ус сыл сулууска-
лыарылар үөтүгүл үөһүсүсүсүс
кэлэ сыллыбыта, биэртэ
дөртөрүн артылыабыта, биэртэ
үөрөх туттарыбыта, онон ичин
аһарылар сытты-хотуу киди бу-
олан дейдугулар үтэ кэлэ бар-
быта.

55 сый анараа өттүгүз Му-
лдай орто окуулатын 8-с кы-

лаахыг үерэмтэй хамгаалахыг Хайхасгийн тугуулах Аята Лав Илхэгтэйсний Прокмев Ада дийдү Улуу сэрлэгч-гэр бастай хамуурга барбылын эрхлэллэгч, огтл ийзтэ Вавара Профиллн 1942 с колхон дэсүнүүн Олзгэсн Натаралыгч 4 огтл ийзэ тийлнэ. Колхонд хамсат үзэгч, убайа 10 састаага Манхы дэсүн бастаата дэсн ийзлэгчтэр бий. Айлгата хонтохторугч, ийзлэгч саймхыг олзуурн сирддэгчтэр бүх бирайлын түрч хамсат бэхх тэргүүлн савдара аларай олзуурч уурбуга үүнч

Бүтэлхтөр хамт да түүгэ сүх
нодильхт сипһийаан булан
тахсийхыг. Тирин бастай
туһата – Востокхэ нэвэрэн талх
төрдүгэр олорон аравхан хаха
онгосбулугар. Олгон ыш талх
аруулун толорбута. Ийэ ардыг
үс кыһын хоннуугар идэ
сипһийхыг. Хата нэвэ обурхута
үвэрэн саастах буоланша.

Мэнзхэршэргэ илгэрнаахаа хялбарч-
лор, айхх көүдүрээ, ийэлэрини
абыраабылгтара. Хайахсылтар
онго тийнэи көсөк кэлбэг *дэгс*
сөйтгэрдэрини олоорбулгара. Хайа
базыгэр буолбулгун курдук, баста-
сыкылылгыларын кайи бөрү олж
дуораабылгара. Прокопьева Бал-
баара үлүһтэ бөрдэрини ордоруун
өччирхөхтэтэрэ. Сааһыары бэл-
кыйаан Катя кыйаһан хаампат
буолубута. Ону ийэтэ хайаһы өрө-
дүлгэригэр сүтэн, балыһаһы элэг-
тэн, тыһыһаһы ордубута. Чүрэл-
чылыр дойдудуларыгэр тоһуулу-
ригэр Прокопьевтар Хайахсы-
тыгарыгэр кэлбигтэра. Балбаара
70-ча сааһыгэр дүөри кол-
хуһуулар бөрү үһүһүк кыһык-
кыһытаабыта. Сэтэ тыһыһы
булгэригэр Катя Мүсүлэйа аһаһа

THE VANDERBILT COLLECTION

Мугуудай орто оскулатын ба-
стайн 10-с кылаһын ёир эр
комплект бүтэригээр эбит.
Онон айн 9-с кылаһа үөрэн
калбит оёолору көүрэтэр
кылаһаттар түспүтөрө. Кол-
хуоскуттар баран уламжт, ула-
хан тутууларга баран, асын
үөрэхкэ барын" — дии айтпачи
бодо сагаламмыт. Ол кээнгө
Бүлүүгө "аун тааһа, дьол тааһа"
көктөг, сана куорат тутуулар бу-
олбут. Онон дэ өлүрлөр айтпачи

дишлыктар. Бизини Казыбат би-
ирге үөрүнөр. Вера Сергунова,
Фелия Погова даяр кыргызтарды-
ың жомокчолу пугеинатышан, ал-
маастах Мирзоя куорат тугу-
туна баргызын.

Меркыгыз кулуи тутарга тийишттер. Син мас динэлэр тутуллубуттар эрэри, куорат быһаарга балаанканын олорор эбит. Комсомолбалары биригизин балаанканы олорлубуттар. Тиир оһох оттуллубуһаа сымаас бөрүһү. Умуллубуһаа туту эһиһи быарай? Оҕ эрэри син кэлэи эрэр кэлэи, халыан сыһынан испит, үөр-кото олорбуттар. Уулусса кутулла сыһыар эбит: Кыргыттар оһо таас-кумак кутуллубуттар. Сайыи иһэи эһиһоһо динэр көспүттөр. Бийиги көпсөммит проһа күһүрү шылдан хаалбыт. Оһи иһэи буолан атыи үлэр көспүттэр. Маһтай "Стройтрест" тэриһтэр харабыллаабыттар. Оһиһ 3 эһиһтэһ мас ал-маас фабрикаһытар хайтана үлэ-

лэббиттер. Ити курдук Прокоты-
сна Катэнооснал Мирэйгэ үлэ-
лээн баран, дойдугутар эргилэн,
кэһээнни оскуолара үөрөнн 10
кылааһы бүтэрбит уонна Бүлүү
педучилищетыгар үөрөхкэ киир-
бит.

Ити ээмнэ салсаат уолбут сууруупата бүтэн, СГУ филолог факультетыгар үөрэххэ кээригит Уһун сыллаах суруйсуу кинигетэи. Бүлүү подучивааһынан бүтэригт Екатерина Лыонна диэн учуутал кылһын студент уол кэрээн кыбиһ. Баастаан талтыһын батыһан хоту улууска учууталлыы барсабыт. Аһабыр оройуонутар Екатерина Лыонна, Петр Петрович Толстоуховтар диэн дүр учуутал ыһыр тиибигиэтэрэ. Петр Петрович быйыбар талыллан селсовескаа прелесодотелиэбигэ. Хоту хас да сыл олоһор баран, Толстоуховтар дойдуларьар кэлибигэр. Тойого, Мугудайга үлэлиэбигиэтэрэ. Билгити бочуоттаах сыһыалаптаа олоһолор. Ус өрүтөн сэтэ сиэниээхтэр, улахан сиэннэрэ Омскайга авиамаханник үөрөүш бүтэрээри сыһар. Кырдьарастар кыра сиэннэриг оролоһолор.

Толстоуховтар майгыларыны урылтыпкан аламышыктарга уонна үгүү салаамактарга буолар Бүтүр тоһалхох оту оттуурун, маһы мөспүөрүн, араас түгүү-ларга сымдырын таһынан, бар дьонулар араас онугу, көмөнү оҥороро элбэх. Сааһыран эрэр дьомтор билигин да кылдьыска-көмбөрөө аашыра аһарас Льюэни чэйэ өрүү сылаас уонна үүттөх. Бүтүр кэлээзиз дэлэй! Биһирэ суудусалаабыт дөгүртүртүтэн тоһото баарын, тоһото сардангар одустарытын, онно туюх эмэ чиң-эттин көрүлүөн собуу дуу, суоруу дуу хайаат нонгуу бар дьонуттан, туһанаһаах тэрэлгэлэр салаяаччыгыстарынан Ыйыттын бофүр. 66 сыл устата эбиллох хаппаан аанынар олоробутутар П.Н.Толстоуох үнүш жини дөгүртөрө олохторун үгүү сим-пын анаабыттар. Сааһыран эрэр Ылда бэрг дьомор дидими чаңы-пый жаһайда суора этэ Күөгэлэр күмүрүнэр олук кулга тэтиг хардыһаабыт бытк-жааны дьоммутутар эттиги олорор ди-эи алысатыпкан тыездэбит.

Т. ЗАХАРОВА,
Муромец

Спорт

НЕРЮНГРИГА "ОЛОНХО ОНОЁСТОРО"

Спорт мастерлары Александр, Михаил
Филипповлар Мария Поповалар

Бу ийи 6-8 күһүмүрүгэр Пермяктыга "Торжок" спорттивнай комплекскка Саха сиритигэр оһуһун ыһыгыга бастакы Россия кураактаһыгар буһуун ааста. Барыта 105 охчут кыттыһа. Күннүлэр истэригэр 1 аал күүдү кыһаастаах маастар, 20-нэ спорт маастары бааллар. Бүрүтүттэн уопка Забайкалскай уокуруктан 25 охчут кыттыһа. Бүрүтүт кыһаабынай тренердэрэ Аал дөйүдүтээри кыһаастаах маастар Александр Романович Хамнигдасев саха охчуттарын кытары 1977 сылтан билэр. Кураактаһы кыһаабынай секретарынан Чегатан оһуһун ыһыгыга Россияйаа катэгориялаах судьуйа Тамара Сергеевна Федорова кэлэн үлэлээтэ. Күннүлэри кытары 4 анал уораккаах тренердэр бааллар. Кураактаһыны сахалыы сирэ-туому тутуһан араллаһан астыбыт. Тыматтан барсыбыт ССРС спордун маастара Галина Павловна Юмолуева аал уоту откоо, адык этэн, хомукаа оһонһоон олут сирэххэи сааһаһа. Пермякты кураат сайыһыкчылары, республика спорткомитетыттан солбуһар председатели А. Прокопьев кыттыһыны биллэр.

Күрөстөйүн бириден бири уюна камалган бастырып ийин ыгытылына. Охчуттар бары 18 м сирез ыгыттар. Бастама, күнүз классический оулан ыгыты Улан. Удо куораттан спорт маастара, оолорун Россия сүүмүрдөмүз хамаандатын өлүнэнэ Банр Цыредоржиев үлүтү көрдөрүүлүнэ (583 очко). Күнн Аан дайду таады кылаастаах маастар нуорматын 2 эрз очконан кыйбата. Саха сириттэн Горталган төрүтүзүк спорт маастара Икин Татаринов 4-с көрдөрүүлүнэ (566 очко). Мирнэйтэн 10-с кылаас үөрөнөчүгө, Нурбаттан төрүтүзүк Семён Новгородов бу күрөстөйүн Россия спордун маастарын нуорматын толордо. Күнн биһити бири дайдулаахтыг, спорт маастара Александр Филатовна дьярыстанар. Таатта улуунун охчута, спорт маастара, XVIII-с «Манчары оюнуууларын» кыйылында Нургустан Федотов кылаанга суох кыскаруулун.

тан Федотов куларна Суох кэрдируу үлүһүн
Дыхталарга классический охсо Россия
спордун маастара, Хантаас улууһунтан
Анна Алексеевна-Стасова 568 очкуну
ылган, маастар нуорматын чагартан бастыг
кэрдируу ситимэ Иккис миэстэни Татьяна
Банзаракцева (Улан-Удэ) 554 очкоһунан
ылган, үһүс миэстэ Александр Шап-
дарова (Забайкалье) 550 очкуну ылган
тараста. Горнай улууһунтан спорт мааста-
рыгар кындилат, II-с кылаас үөрэнэччилэр
Айлин Романова үчүгү түмүт көрдөрүө

Бүлмийн оюунан илтгэлийн дөхөлд аргаар Завхайсальметэн кэлж ятар Аян дайдуу кылашастаах маастар, 2010 сылта Россия артыржор чемпионатыта, Европа үһүе мизасталдох призера Надежда Намтасва 556 очкогу ылан холкусту бистаата. Алма Агеева, Надежда Кыргылиева (Джоккускайдар) экинчье, үһүе мизастани ылдылар Эр дыонто 18 спортсмен кыгына. Манча спорт маастар Иван Полятинский (Джоккускай) 573 тасолонан спорт маастарыгар касылды.

Павел Мартынов (Хангалас) 569 очколанан, спорт маастара Миша Филатов (Дьокуун-жай) 565 очколанан илгэи тарастылар. Дьокуускайтан Иван Пестворов Россия спордун маастарыг нуорматын толорди. Иван республикара ох федерациятыр дүрөктөрүлгөн үлгүлөр, ошон бу күрөктөбүлгөн тейрийдир сүрүтүлгөн киши иштейт. Биздин бээр дейдүлүлүктөгү Михаил Филатов азыгыт ийге Орел куоракка илгэи-илгэи күрөктөбүлгөн Россия спордун маастарыг толуктон турар.

Хамгаалдаг хүмүүсийг дяхталдара Лина Алексеева-Стасова хангитингаах Саха сирин бастагы хамгаандата бастаата, ижик Бурятия, үгүйс Саха сирин ижик хамгаандата буолла. Уолаттырга Бурятия бастагы, ижик Саха сирин бастагы хамгаандата, үгүйс Саха сирин үгүйс хамгаандата буолуула.

[illegible]

Күрәстәһистә федерацияның көмөтүһи Дьоккуһыһтан 3 автобуһуһан айһаһаһыһыһ. Спортһеһнаһаһыһ түйәһиһ.

аһаһы олус үчүгүйдүк тараптыбыт. Курактанганга ыытыла Саха сиригэр спорт бу көрүгэ сайыллытар үлээсигит, улаһаа сыйдыар спорт петиранара компирх буоллубут. «Саха» НКИК үлэһигэ, атах ооннууларытар спорт маастара В. Ф. Посельская сыйдытар сыйлаах сыйдыыта. Бирэх Бурулган сиригит кэлбит ыалдыгытар ортукторутар 1969-1973 се оҕолорго Россия сүүмүрдүгитт каммандыгытар биригэ дьарыктыылат, курактангыт дьүүгүлэриим кэлэһигэр иһигэр-иһигэр көрсүүһү буулл. Байыт тэрэхнимиттэн саха аһыл элэгитин ылдыымыт күрдүлээтибит. Курактангыт «Ойгого оновторого» дьиз буоларынан, сизэл оһоһуатарым быастыаһыттын туруордум. Олус сэрэгит, биһирээн көрдүгө.

Төрийэр комиссийн Перспектив куорат дьаһалтатыгар күрэхтэһиини үрдүк таһымга ыһыттарарлар махталын тиргэ. Күрэхтэһиэтэ республикабыт куустас окчууттара бары ытыһынылар. Билиэхэ ыһыттар "Маһаары ооннууулары" ыһыталаһаллар. Кини улуустар хамма-даларыт састабын быһааран күөскэ үлэ-лэи, дьарактын сыһааннар. Билин бы-таарар туруктаахтык. Ыта да сыһар дьоммут атын улуустарга халбарыйар кутталлаахтар. Маны быһаарсарга улуус спорка управлениета, күрэхтэһиини тө-рийэр комиссия үлэлэһиэ наадэ. Ол-повар хоту Муома, Орто Халмаа улуус-тара хаммадаларын быһаарынан эролик-эр. Эрдэ да сурдууларбар бу балаһааттаһы-ахтан туралыт. Күн-дьыл күөтүн туруо-суба. 2013 сыл мээһиээн тииэһи кэллэ. Ох-спорда тустуу, сүүрүү көрүһүрүттэн уу-стук, үчүөкү иһептэри, утуһаах, туол-урдаах дьарыгы эрийэр көрүү. Маны-быдүүр, эрдэтиг болгоһо уулар кэм кил-би.

Мария ПОПОВА,
сестра ветерана, республиканской
категории в плавании

Хаймат бэчээк бариууу графика: 16 ч 00 м. Бэчээк бариууу: 16 ч 00 м. "Сана олох" редакционной-издательской холбоуука 25.04.2011 с. офсетко бэчээтэннэ.
Аадырһа: 679670, Чураань сал, Карл Маркс уул, 26 "а". Индекс: 54907. Хаймат нэдиэлэе үстэ: оптууруууука, чэппирэе уонна субуотэе тахсар.